

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN
2004 MALİ YILI BÜTÇE KANUNU TASARISININ
MADELERİ ÜZERİNDE
TBMM GENEL KURULUNDA YAPTIĞI
KONUŞMALARIN ÖZETİ**

- ✓ **Gerçekte 2003 ve 2004 yıllarında vergi yükü, önceki yılların hepsinden yüksektir.**

Sayın Maliye Bakanımız “biz, ne yapıyorsak bilerek yapıyoruz, ne söylüyorsak bilerek söylüyoruz” dediler ve bu cümlelerin devamı olarak da, neleri yaptıklarını ve neleri yapacaklarını söylediler. Sayın Bakanımız, 2004 yılında vergi yükünü azaltacaklarını ifade ettiler. 2004 yılında genel bütçe vergi gelirlerinin gayri safî millî hâsılaya oranı yüzde 23,6’dır. Vergi yükü olarak ifade ettiğimiz rakam budur.

2003 yılında, bu rakam, yüzde 24,3’tür. Gerçekten, 2003 yılından 2004 yılına geçtiğimizde, vergi yükünde 0,7 puanlık bir azalış vardır. Ancak, 2002 yılı vergi yükü yüzde 21,8dir. Yani, 2002’deki yüzde 21,8’lik yük, 2003 yılında yüzde 24,3’e çıkmıştır. 2004 yılında, buradan bir miktar azalış vardır. 2002 ekonomide dengelerin sarsıldığı yıldır denilebilir. 2001 yılında vergi yükü yüzde 22,5; 2001 yılı kriz yılıdır denilebilir. 2000 yılına geliyorum, Türkiye’de istikrar programının uygulamasının ilk yılıdır, hatırlanacaktır, çok ağır vergiler getirilmiştir; 2000 yılındaki vergi yükü de yüzde 21,1’dir. Bu oranlardan, 2003 yılında yüzde 24,3’e, 2004 yılında da, buradan bir miktar azalışla, yüzde 23,6 inilmektedir. Sayın Bakanın söylemiş olduğu “vergi yükünü azaltıyoruz” iddiası budur.

Ayrıca, bu 0,7 puanlık düşüş nereden geliyor diye bakıldığında, karşımıza şu çıkmaktadır: 2003 yılında ek taşıt vergisi alınmıştır, daha doğrusu iki kez alınmaya teşebbüs edilmiştir. Anayasa Mahkemesi iptal etmiştir. Ek Emlak Vergisi alınmıştır ve Vergi Barışı olarak isimlendirdiğimiz vergi affından gelen 2,4 katrilyon lira vardır. 2003 yılında, Vergi Barışından gelecek gelir bir miktar azalmakta ve Ek Taşıt Vergisi, Ek Emlak Vergisi planlanmamaktadır; Sayın Bakanın söylemiş olduğu vergi yükündeki azalış budur. Gerçekte 2003 ve 2004 yıllarında vergi yükü, önceki yılların hepsinden yüksektir.

- ✓ **“Asgarî ücreti vergi dışı bırakacağız.” derken özel indirim kaldırdılar.**

Sayın Bakanımız “asgarî ücretten zaman içerisinde vergi almayacağız” diyor. Asgarî ücrette neler yapılıyor, bunlara bakalım: Acil Eylem Planında, Hükümetin, topluma yaptığı bir sözleşme olarak anlattığı o ünlü Acil Eylem Planında söylenen şudur: “Ücretlilerin yararlandığı özel indirim, zaman içerisinde, kademeli olarak artırarak, asgarî ücret seviyesine çıkaracağız; yani, asgarî ücreti vergi dışı bırakacağız.” Hükümetin yapmış olduğu ilk iş, temmuz ayında çıkardığı bir yasayla, özel indirim kaldırmak olmuştur. Özel indirim, her ücretlinin, ayda 6 750 000 lira olarak yararlandığı bir indirimdir; bu indirim, 1 Ocak 2004’ten itibaren yoktur. Sayın Bakanımız, asgarî ücreti nasıl vergi dışı bırakacak bilemiyorum; çünkü, asgarî ücretlinin yararlandığı 6 750 000 liralık indirim kaldırmıştır. Denilebilir ki, biz, ücretlilerin yararlandığı özel gider indirimini artırdık; yani,

fatura, fiş toplamak suretiyle yararlanılan indirimini artırdık; ikisi ayrı şeylerdir; birbirinin yerini tutmaz. Ayrıca, kamu çalışanlarında, devlet memurlarında, 2004 yılında, özel indirimden doğan kaybı telafi edecek bir sistem geliştirildiği halde, kamu işçilerinde bu yapılmamıştır, özel sektör çalışanlarında bu yapılmamıştır; ücretlilerin özel indirimini gitmiştir.

✓ **Haberleşme üzerindeki vergi, cep telefonu üzerindeki vergi; kaldırılmıyor, kalıcı hale getirilmektedir.**

Sayın Bakanımız “biz, vergileri azaltacağız” diyor. Birkaç gün sonra, Plan ve Bütçe Komisyonunda, Hükümetin getirmiş olduğu tasarı görüşülecek. Bu tasarıyla, Özel İşlem Vergisi ve Özel İletişim Vergisi, kalıcı hale getirilmektedir. 2003 yılı bütçesi yapılırken, bir defalık -son defa olmak üzere- 2003 yılı sonuna uzatılan bu vergiler, bundan sonra kalıcı olarak vergi sisteminde yerini almaktadır. Haberleşme üzerindeki vergiler kaldırılacaktı, Acil Eylem Planındaki ve Hükümet Programlarındaki taahhüt buydu. Haberleşme üzerindeki vergi, cep telefonu üzerindeki vergi; kaldırılmıyor, kalıcı hale getirilmektedir.

✓ **Akaryakıt ürünleri üzerindeki vergi yükü Avrupa Birliği ortalamalarının üzerindedir.**

“Enerji kaynakları üzerindeki finansman amaçlı vergiler azaltılacaktır.” Bu, Hükümet taahhüdüdür, Hükümet programlarında vardır. Enerji kaynaklarına bakıldığında, akaryakıt ürünleri üzerindeki vergi yükünde Avrupa Birliği ortalamalarının üzerine çıktığımız görülmektedir.

✓ **Mükelleflerin bütün giderlerini kaydedebilmesi yönünde, Hükümetin yapmış olduğu bir düzenleme yoktur.**

“Mükellefler bütün giderlerini kaydedecektir” diyor Sayın Bakanımız. Mükelleflerin bütün giderlerini kaydedebilmesi yönünde, Hükümetin yapmış olduğu bir düzenleme yoktur, getirmiş olduğu bir tasarı yoktur. Sadece, serbest meslek kazançlarına ilişkin olarak, birkaç gün sonra görüşülecek olan tasarıda bir miktar kapsam genişlemesi vardır. Bu kapsam genişlemesinin bir bölümü de, daha evvel, Gelirler Genel Müdürlüğünün muktezalariyle ve yargı kararlarıyla zaten sağlanmıştı, o kapsam bir miktar daha genişletilmektedir. Şimdi düzenlenmek istenen husus budur; ama, Sayın Bakanımızın verdiği mesaj, bütün mükellefler bütün giderlerini kaydedeceklerdir. Bu tasarıyı getirin, biz bunu destekliyoruz. Bu konuyu, hemen, öbür gün Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecek olan tasarıyla getirirseniz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, buna destek vereceğiz.

✓ **Bütçe dengelerinin tutmaması nedeniyle yatırım harcamaları azaltılmaktadır.**

Sayın Bakanın “biz, ekonomide özel sektörün büyümesi devletin küçülmesini istiyoruz” şeklinde bir açıklaması oldu. Bu, gerçekte yatırımlarda 2003 ve 2004 yıllarında meydana gelen dramatik düşüşün sığınılan bir açıklamasıdır. Çünkü, bütçe dengeleri tutmayınca, faiz dışı harcamalar artınca bunu karşılayacak tasarrufu, Hükümet, yatırım harcamalarını kısmak suretiyle yapmıştır; 7,9 katrilyon lira olarak planlamıştır 2003 yılı yatırımını Hükümet, 6,5 katrilyon lira olarak revize etmiştir, belki de 6,5’un daha altında gerçekleşecektir 2003 yatırımı. Biz “yatırım azalıyor” dedikçe, Sayın Bakanımız da “Biz, ekonomide devleti küçültüyoruz” şeklinde, bir mazeret göstermektedir. Gerçekte, bütçe dengelerinin tutmaması nedeniyle yatırım harcamaları azaltılmaktadır.

✓ **8,5 milyona yakın özürlü vatandaşımızın istihdam olanaklarını ortadan kaldıran bu düzenleme yanlıştır.**

Özürlü vatandaşlarımızın istihdam edilmelerine yönelik olarak daha bu yılın mayıs ayında kabul ettiğimiz İş Kanununda bir hüküm vardır. İş Kanunu 50 ve daha fazla sayıda işçi çalıştıran işyerlerinde personelin yüzde 6'sı kadar da özürlü vatandaşımızın istihdam edilmesini öngörmektedir. Bu, gerçekten sosyal devlet olmamızın gereği, son derece doğru, güzel bir hükümdür. Yine, aynı yasada bu hükme uyulmaması halinde, o işyerlerine 750 milyon lira para cezası uygulanacağı vardır. Yine, aynı yasaya göre kamu kurumları bu uygulamadan, yani, bu ceza hükmünden muaf tutulamazlar. Ama, görüşmekte olduğumuz Tasarının 49. maddesinde 2004 yılında kamu kurumlarının bu ceza uygulamasından muaf tutulacağına yönelik bir düzenleme vardır. Bu düzenleme son derece yanlıştır. Ülkemizdeki 8,5 milyona yakın özürlü vatandaşımızın istihdam olanaklarını ortadan kaldıran ve böyle bir hükmün yerleşmiş olması kabul edilmiş olması halinde aynı anlayışın da özel kesimde yerleşmesine yol açabilecek bir düzenlemedir. Bu düzenlemeyi son derece sakıncalı buluyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.